

## Plan rada Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2022. godini

### Organizacija rada i osoblje

Očekuje se da će u Knjižnici raditi 13 stalno zaposlenih djelatnika. Zatražena je popuna radnog mjesta pomoćnog knjižničara jer dosadašnja pomoćna knjižničarka kolegica Ljiljana Bugarin odlazi u mirovinu 3. prosinca 2021. g.

U 2022. g. se planira krenuti u obnovu zgrade Knjižnice oštećene u potresu 22. ožujka 2020. Knjižnica će se zbog toga morati preseliti na privremenu lokaciju s djelatnicima, knjigama i ostalim inventarom, te će se tada privremeno zatvoriti za korisnike. U pripremama i poslovima selidbe knjižnične građe sudjelovat će svi djelatnici Knjižnice. Stoga planovi rada Knjižnice Akademije za 2022. godinu mogu biti prilagođeni radu u privremenim prostorima i mogu biti podložni daljnjim znatnim izmjenama.

Knjižničari će tijekom 2022.g. aktivno nastaviti sudjelovati u sređivanju knjižnica Akademijinih jedinica. Stručnu pomoć u katalogizaciji knjižnog fonda nastavit će dobivati Odsjek za teatrologiju Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe u Zagrebu te Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, koji su prošli početnu obuku tijekom 2019. i 2020. g.

U skladu s mogućnostima i zahtjevima, i u 2022. godini nastavit će se započeti posao sređivanja i obrade građe u ostalim Akademijinim jedinicama u Zagrebu i u drugim gradovima gdje su smještene znanstvenoistraživačke jedinice koje imaju knjižne zbirke. Radi se o 22 jedinice s najmanje oko 160.000 do 200.000 svezaka neobrađenih knjiga i časopisa. Očekuje se da će ovaj posao obrade građe trajati više godina.

### Nova programska podrška INDIGO i uređenje skupnog kataloga Akademijinih knjižnica

Akademijina Knjižnica i dalje će obavljat glavnu redakturu svih zapisa u skupnom katalogu svih Akademijinih knjižnica. Skupni katalog svih Akademijinih knjižnica pokrenut je krajem 2019. g. na

platformi digitalnog repozitorija DiZbi.HAZU pa se tako na jednom mjestu nalazi raznovrsna građa od ukupno 15 Akademijinih jedinica. Online dostupna baza i platforma omogućava pristup bazi podataka s bilo kojeg računala koje ima pristup internetu.

Knjižnica će i u 2022.g. raditi na sređivanju zapisa iz migriranog kataloga središnje Knjižnice. Potrebno je još dodatno revidirati i ujednačiti podatke iz baza Odsjeka za povijest hrvatske glazbe i Strossmayerove galerije starih majstora. S obzirom da u Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara nema zaposlenog knjižničara, središnja će Knjižnica preuzeti dopunu zapisa iz kataloga njihove knjižnice. U tom katalogu nedostaju normativni podatci o autorima i sadržajnoj obradi. Potrebno je prilagoditi stare bibliografske zapise novom programu što uključuje rekatalogizaciju, pregledavanje i promjenu zastarjelih profila iz baze uz popunjavanje odgovarajućih kodova i polja. Također će se raditi na prilagodbi normativnih zapisa novom programu semantičkim obogaćivanjem te dodavanjem geolokacija.

U 2022. će se raditi na deduplikaciji zapisa importiranih u novi program INDIGO u 7 knjižnica koje su migrirale svoje kataloge na platformu DiZbi.HAZU. Knjižnica će u sklopu glavne redakture skupnog kataloga pratiti tijek deduplikacije koje će provoditi ostale Akademijine knjižnice. Nakon dedupliciranih zapisa Akademijinih izdanja unutar Središnje knjižnice očekuje se deduplikacija Akademijinih izdanja u 7 knjižnica koje su migrirane na platformu DiZbi.HAZU. Također je potrebno odraditi deduplikaciju normativnih zapisa za osobe, korporativna tijela, gradove i države i na predmetnicama tj. bazi UDK čiji će se pojedini razrađeni dijelovi iz migriranih knjižnica spojiti u jednu bazu UDK.

Središnja Knjižnica nastavit će edukaciju o novom programu INDIGO i ICA modulu, u kojoj će trebati sudjelovati odabrani djelatnici iz istraživačkih jedinica koje nemaju knjižnično osoblje te će im svakodnevno pružati stručnu podršku pri obradi. Nastavlja se obrada knjižne građe i časopisa u Akademijinim jedinicama čije knjižne zbirke nisu obrađene. Knjižnica Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta započela je s popisivanjem knjižne građe, a u 2022. godini se očekuje se da će početi i s obradom periodičkih publikacija prije čega će proći potrebnu edukaciju. Zavod za znanstveni rad u Varaždinu nastavit će obradu građe u Indigu uz pomoć knjižničara iz središnje knjižnice koji će edukaciju obavljati online.

## Popisi Akademijinih izdanja

Nastavit će se prikupljanje i analitička obrada Akademijinih izdanja koja će se objavlјivati tijekom 2022. godine. Kompletna obrada fizičkog i digitalnog oblika novih Akademijinih izdanja obavljat će se u programu INDIGO, a objava na internetu u digitalom repozitoriju DiZbi sukladno autorskopravnom statusu novih izdanja. Središnja Knjižnica će jedina obrađivati Akademijina izdanja, a ostale knjižnice će unositi samo holding podatke o svojim primjercima (inventarni broj, signatura itd.). Koncem godine će se izraditi popis novih Akademijinih izdanja objavlјjenih u 2022. godini, koji će biti tiskan naredne godine kao prilog u Ljetopisu. Cijeli popis izdanja će biti dostupan putem repozitorija DiZbi.HAZU gdje će korisnici moći pretraživati, pregledavati i preuzimati digitalne inačice kao i na webu knjižnice u rubrici Online prinove. Planira se dodijeliti DOI oznake za oko 250 novih Akademijinih znanstvenih članaka i priloga u zbornicima.

## Izgradnja knjižničnog fonda i razmjena publikacija

Očekuje se da će se fond knjiga i časopisa i nadalje popunjavati uglavnom razmjenom i darovima. Planirana je kupnja dva do tri sveska enciklopedije u pretplati Allgemeines Künstlerlexikon, te sveska Vjesnika bibliotekara. Posebna pažnja posvetit će se prikupljanju radova naših akademika, uglavnom iz darovanih izvora i razmjenom. Dio prinova će sačinjavati darovane knjige koje Knjižnica dobiva na dar od Uprave Akademije te znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva.

Razmjena Akademijinih periodičkih izdanja odvijat će se sa stranim institucijama isključivo u e-okruženju, a na osnovi pohranjenih primjeraka u repozitoriju DiZbi.HAZU. Monografske publikacije neće se razmjenjivati sa stranim institucijama zbog visoke cijene poštarine i činjenice da strane knjižnice zbog problema s prostorom preferiraju e-izdanja. U Hrvatskoj će se Akademijina izdanja i dalje slati poštom. S partnerima iz Zagreba nastojat će se dogovoriti da sami preuzimaju knjige u Priručnoj knjižari.

## Obrada knjižničnog fonda

Svakodnevno će se raditi na katalogizaciji i klasifikaciji knjiga i časopisa koji pristižu putem darova i razmjene. Svi katalogizatori radit će na ujednačavanju bibliografskih i normativnih zapisa prema UNIMARC standardu te na deduplikaciji zapisa koji su migrirani u novi softver. Jedan katalogizator redovito će obrađivati sve novonabavljene knjige, tj. darovane knjige i one koje pristižu razmjenom. Radit će i na dovršenju obrade knjiga iz donacije akademika. Planira se nastavak retrospektivne konverzije kartičnoga kataloga tj. prijenosu kartičnog kataloga u računalnu bazu podataka.

Nastavit će se koristiti Indigo Cataloguing Assistant (ICA) aplikacija koja omogućava obradu novopristigle građe, tako da knjižničari pametnim uređajem skeniraju naslovnu stranicu, ostale preliminarne stranice i barkod novopristigle knjige. Aplikacija skenirane podatke šalje u INDIGO program koji knjižničari Akademije koriste za cjelokupno knjižnično poslovanje. Katalogizatori i klasifikatori te podatke zatim obrađuju u skladu sa standardima.

Akademijina izdanja, osim u fizičkom primjerku, pristižu i u PDF formatu, te je time omogućena pravovremena obrada građe.

## Trezor

Planira se rad na Zbirci starih i rijetkih knjiga u programu INDIGO i to kroz: daljnji rad na retrospektivnoj konverziji (oko 1000 listića), daljnji rad na rekatalogizaciji zapisa iz starog ISIS-a u novi sustav INDIGO: nadopuna bibliografskih zapisa kodiranim i ostalim nedostajućim (meta) podacima za staru knjigu kako bi se korisnicima pružili potrebni podatci preko e-kataloga (radi se o preko 11 000 zapisa), izrada holding zapisa i barkodiranje, dodavanje barkodova koji se do sada nisu dodjeljivali starim knjigama kao nužna priprema za reviziju trezorske građe.

Osim toga, planira se objava tematskih virtualnih zbirki i izložbi iz trezorskog fonda u repozitoriju DiZbi.HAZU kao i nastavak rada na projektu opširne monografije, kao nastavka Kataloga inkunabula i

knjiga 16. st. (2011.), koja obuhvaća staru i rijetku hrvatsku knjigu (Croatica) od poč. 17. do sred. 19. st. pod radnim naslovom Stare i rijetke hrvatske knjige u Knjižnici HAZU (tiskane do 1850.) koja će se objaviti u Akademijinoj ediciji Izdanja Knjižnice HAZU, sv. 11. Publikacija će imati preko 2000 kataložnih jedinica.

U 2022. g. sredstvima Ministarstva kulture i medija RH planirani su konzervatorsko-restauratorski radovi na knjizi: Vitruvius Teutsch, Nürnberg, 1548. (R-913). Knjiga se nalazi unutar zaštićenog fonda Zbirke knjiga 16. st. u Knjižnici HAZU registrirane 2012. god. pod br. Z-5643 kao kulturno dobro. Troškovi radova s PDV-om iznose: 27.437,50 kn. Javni natječaj za financiranje javnih potreba u kulturi za pokretna kulturna dobra najavljen je tek za prosinac 2021. Konzervatorsko-restauratorske radove na knjizi izvodit će restaurator gospodin Mario Kauzlarić, MK knjigovežnica iz Zagreba.

#### Digitalizacija, repozitorij DiZbi.HAZU i projekti

U 2021. g. prijavljeno je nekoliko programa digitalizacije i zaštite fonda, te je planirana njihova provedba tijekom 2022. godine ukoliko sredstva budu dodijeljena:

1. Sredstvima Grada Zagreba planira se program – Digitalizacija zaštićene kulturne baštine – Zbirka arhivskog primjerka Akademijinih izdanja: časopis Forum za god. 1971-1973, ukupno 6.643 str., zatražena sredstva: 16.643,75 kn
2. Sredstvima Ministarstva kulture i medija RH predviđen je program Digitalizacija nakladničkoga niza Djela JAZU (1930-1986). Predlaže se digitalizacija 26 svezaka – knj. 41 do 66, izdanih u periodu od 1930. do 1986. godine (ukupno 11.740 stranica). Visina zatraženih sredstava: 22.175,00 kn
3. Sredstvima Zaklade HAZU planira se nastavak digitalizacije časopisa Forum 1968.-1970., zatražena sredstva 12.130,00 kn (6.404 stranice).

Tijekom 2022. redovito će se pratiti objave javnih natječaja za potrebe u kulturi na koje će Knjižnica aplicirati svojim programima digitalizacije.

U 2022. g. će se nastaviti suradnja na projektu tematskog portala Znameniti.hr i Hrvatskog nacionalnog konzorcija istraživačke infrastrukture CLARIN ERIC-a.

Knjižnica će koordinirati radom svih Akademijinih jedinica uključenih u DiZbi.HAZU. Sastanci i radionice o korištenju platforme INDIGO i repozitorija Dizbi.HAZU za suradnike i korisnike održavat će se online.

Prema raspoloživim sredstvima planira se daljnji razvoj repozitorija DiZbi.HAZU i to: razvoj dizajna u cilju pojednostavljenja pretraživanja i funkcionalnosti sučelja te uvođenja personaliziranog sučelja za prikaz Akademijinih jedinica i njihovih fondova.

Očekuje se da će Ministarstvo kulture i medija RH početi provoditi projekt nacionalne digitalizacije predviđen dokumentom Nacionalni plan digitalizacije kulturne baštine 2025., u okviru kojega bi se trebalo inicirati do sada neriješeno sustavno agregiranje u Europeanu. Akademija je posljednje agregiranje podataka obavila u okviru EU projekta eCloud 2016.g.

### Revizija knjižnične građe

Akademijina Knjižnica spada u kategoriju knjižnica s fondom do 500.000 jedinica, s obzirom da posjeduje oko 400.000 svezaka. Prema Pravilniku o reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 21/2002) knjižnice te veličine dužne su provoditi reviziju čitavog fonda svakih 12 godina. Posljednja potpuna revizija sprovedena je 2008. g. Također, prema čl. 3 istog Pravilnika revizija građe se obavezno provodi nakon preseljenja, tako da će Knjižnica cjelovitu reviziju planirati nakon povratka u obnovljenu zgradu, ako dođe selidbe Knjižnice, a do tada će se tijekom 2022. nastaviti raditi na započetoj reviziji čitaoničkog fonda. Radit će se na izlučivanju građe koja je oštećena ili zastarjela kako bi se mogla otpisati. Provodit će se otpis razmjennom pristizanih časopisa tijekom proteklog stoljeća, a koji se više ne traže, jer su objavljeni na rijetko korištenim jezicima kao npr. rumunjski, bjeloruski, gruzijski itd. Nastavit će se s

evidentiranjem Akademijih izdanja, koja se nalaze na 4 mjesta u knjižnici, prvo arhivski primjerak koji se nalazi u trezoru, a zatim čitaonički i posudbeni primjerci. Izradit će se tablica za otpis, jer se zbog sustavne digitalizacije smanjila potreba čuvanja više knjiga istog naslova.

#### Revizija posudbe, pohrana i zaštita fonda

Nastavit će se rad na vraćanju dugovanja knjiga iz stare kartoteke posudbe, koja nakon revizije u 2015. godini i na dalje sadrži 173 nevraćenih reversa (oko 200 knjiga), iz razdoblja do 2009. godine. S novijim posudbama ne očekuju se veći problemi, jer članovi uglavnom uredno vraćaju knjige.

Klimatski uvjeti u spremišnim prostorima redovito će se kontrolirati.

#### Izložbe, skupovi i promocija Knjižnice

Povodom 165. obljetnice početka djelovanja Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti planirana je priprema i organizacija građe i materijala potrebnih za izradu virtualne izložbe o povijesti Knjižnice, njenog rada od samih početaka sve do preseljenja u novu zgradu na Strossmayerovom trgu 14. Izradit će se dokumentacija za prijavu na javni natječaj kako bi se osigurala sredstva za izradu jedne takve virtualne izložbe.

Tijekom 2022. u Knjižnici će se moći razgledati postojeće izložbe povodom Godine čitanja i izložba Ljekovita moć pučke medicine, a u izložbenoj vitrini za staru knjigu stajat će bibliofilsko faksimilno izdanje Gutenbergove Biblije. I dalje će se priređivati izbor najnovijih prinova na stalcima na info-pultu. U atriju Akademijine Palače na Zrinskom trgu 11 u siječnju 2022. godine Knjižnica će u suradnji s Odjelom za izdavačku djelatnost postaviti izložbu Akademijinih izdanja objavljenih u 2021.g. uz prateći Katalog izložbe. Knjižnica će također prirediti online verziju izložbe sa izdanjima iz 2021. g.

Nastavit će se promovirati rad Knjižnice na svim razinama:

1. Stručni skupovi, webinar, radionice, konferencije gdje će knjižničari prisustvovati i/ili izlagati

2. Web knjižnice - planira se redizajn web stranice Knjižnice HAZU u sklopu kojeg će se izraditi logo Knjižnice koji će se aktivno koristiti u promociji i komunikaciji; izradit će se online usluga Pitaj knjižničara putem koje će dežurni informator odgovarati na upite korisnika; izradit će se VR šetnja čitaonicom Akademijinih izdanja
3. Društvene mreže (Facebook, Instagram) - redovito će se objavljivati novosti, promovirati fond Knjižnice i ostale aktivnosti i usluge
4. Web stranica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U 2022. g. sudjelovat će se u radu Hrvatskoga knjižničarskog društva te će se pratiti rad Udruženja europskih znanstvenih knjižnica – LIBER čiji je Knjižnica član.

Knjižnica će se uključiti u obilježavanje Svjetskog dana knjige i autorskog prava 23. travnja i međunarodne manifestacije Dani europske baštine 2022. g. koja se odvija tijekom rujna i listopada, te virtualnim sadržajima prezentirati kulturnu baštinu Knjižnice.

U Zagrebu, 29. listopada 2021.

dr. sc. Marinko Vuković

v. d. upravitelj Knjižnice